

30.

A. K. Ω.

IN

THEOPHRASTUM ERESIUM

EXERCITATIO PHILOLOGICA,

R E M
GRÆCORUM
NUMARIAM
ILLUSTRANS;

QUAM,

CONS. AMPLISS. FAC PHILOSOPH. UPSAL.

PRÆSIDE,

RECTORE MAGNIFICO,

Dn. JOHANNE J.
A M N E L L,

GRÆC. LIT. PROFESS. REG. ET ORD.

PRO GRADU,

PUBLICO EXAMINI MODESTE SUBJICIT

STIPENDIARIUS REGIUS,

JOHANNES NIC. HAGEMAN,

SMOLANDUS.

IN ACROAT. CAROL. MAJ. XXVI MAJI, MDCCCLV.

H. A. M. S.

UPSALIÆ, Excid. L. M. HÖJER, Reg. Acad. Typogr.

GRÆCORUM Σ. Τ. Θ. PROLOGUS

Antiquissimum mercaturæ genus: numorumque originem,
ως ἐν παρόδῳ, adtingit.

§. I.

Intructis, qua demum cumque ratione, dominiis rerum, mox hacten dubie flore re cœpit antiquissimum illud mercaturæ genus, quod, ingeniosa matre indigentia ortum, ipsarum permutatione mercium absolvebatur. Qum vero res rebus permutari non facile possint, nisi quid normæ fuerit, quo inæquum pretia ad æqualitatem redigantur; pretiū vicem eminentis, in simplici hoc mercandi more, obierunt pecudes. Id quod Trojani bellum tradens μῆτραν HOMERUS, quem in primis STRABO a) dixit αἰεὶ τὰς μάθεις καπνὸ των μητρῶν ἵσοριν ἐνέγειν, locis testatur pluribus. Sic, quanti quondam Laertæ constituit Euryclea nutrix, indicat his verbis b).

Τὴν ποτὲ Λαέτην πόλισσον κτεάτεον εἶσιν
Πρωθῆτην ἔτ' ἔσται, οὐκούσιον δ' ἔδωκεν.

a) Geogr. L. III. b) Odys. A. 393. 394.

RES NUMARIA VETERUM GRÆCORUM. 3

Et celebrem illam armorum permutationem, quæ Glau-
cum inter & Diomedem intercesserit, idem de scriptoribus,
ita dicit c):

Ενδ' αὐτε Γλαῦκῳ Κρονίδης Φέέντες ἐξ λεπτο Ζεύς,

Ος πρὸς Τυδεῖν Διομήδεα τευχές ἀμειβε,

Χεύσεα χαλκελον. ἐκατόμβοι ἔνεας Βόσων.

Qui vero ex hisce jam adlatis bovem quendam didrac-
mum exsculpere conantur, pecuniae usum, apud Græcos,
ultra tempora Trojana porrecturi, illis multorum oppo-
nuntur testimonia scriptorum, & in his J. POLLUCIS,
qui Homericu hoc versu d),

Ἄλλοι μὲν φνοῖς, ἄλλοι δὲ αὐτῆσι Βόεσσι,
adductus e): Τὰς βῆς, inquit, πρὸς τὰς φνοῖς αντιθεῖσι,
Φανερός ἐσι τὸ ζῶον, αἷλ' εἰ τὸ νόμισμα δηλῶν, POLLU-
CI pollicem, præter alios, premit SCHOLIASTES HO-
MERI dicens: ἐκατόμβοι, ἐκατὸν βοῶν ἀζει: & γάρ νο-
μισματον ἔχειντο. Nec alia de mercatura veterum Græ-
corum mens sedet PAUSANIAE f), ubi dicit: Λακεδαι-
monios δὲ, κατὰ τὴν ὅδὸν ταύτην, ἐξὶ τὰ σφραγίδομενα βοά-
ντα, Πολυδώρε ποτὲ σίκια τῷ βασιλέως αποδανόντος δὲ,
πάρα τῷ Πολυδώρε τῆς γυναικὸς ἐπριστο αντιδοντες βῆς.
Αργυρος γάρ εἰ ἡ τότε ἐδὲ χειροῦ νομισμα. Κατὰ τρόπον
δὲ τὸν αρχαῖον αντειδοσαν βῆς, καὶ αὐδράποδα, καὶ αργὸν
τὸν αργυρον καὶ χρυσόν. Nimirum, pecunia nondum inven-
ta, in gregibus fitæ fuerunt & armentis tantum non o-
mines divitiae priscorum hominum, etiam Græcorum, ut-
pote qui rem antiquitus sectati sunt pecuariam. Sic HO-
MERUS prædium rusticum viri divitis ita describit, ut
divitias ex multitudine & clamore pecudum statim agno-
scas g):

· · δῖες πολυπάμονος αὐδρὸς ἐν αὐλῇ
Μυριαι ἐπίκασιν σφελγόμενας γάλας λευκόν,

A 2

Αἴγιχες

c) IL. Z. 234, sq. d) H. 474. e) Onomast. lib. IX. c. VI.
segm. 73. f) Laconic. lib. III. c. XII. g) IL. Δ. 434, sq.

RES NUMARIA

Αληχέσ μεμινῶι, αἰκέσταται ὅπε εἰρῶν.
Diomedes item, Αἴτοις rex, opes Tydei patris eom-
mendat, quod h)

Πολλὰ δὲ οἱ πρόβατοι ἔσται. n. τ. λ.
& i) urbes laudantur, in quibus

- - ἀνδρες νάισοι πολύρρηνες, πολυβεττεῖς,
quemadmodum homines opulentī passim k) πολύρρηνες,
πολύμηλοι. Hinc possessiones & greges eodem fere no-
mine insignitae sunt non in Græca modo, sed & aliis lin-
gvis. Pertinent hue Hebr. הַנְקָבָה & הַמִּשְׁׁבָּחָה, Græcorum
πᾶν nostrumque Fā l). Quo modo etiam πωλεῖν ἀπὸ τῆ
πώλεως & ἀνεῳδεῖν ἀπὸ τῆς ἐνίγματος, ob antiquissimam pecorum
permutationem, originem traxisse nonnullis videntur.

§. II.

Hæc autem rerum permutatione vix diu viguerat, quæ
jam deprehenderetur variis obnoxia incommodis; quibus
quæ pecunia optime medeatur, non immerito ὑπάλ-
λαγμα τῆς χρείας atque σορχεῖον καὶ πέρας τῆς ἀλλαγῆς
nuncupatur ARISTOTELI, qui caussam, cur, ordinem
que, quo numus ad Græcos pervenerit, indicaturus, ita
differit m): Σενικατέρεας γνωμένης τῆς Βοηθείας τῷ ἐντό-
γενναῖ, ὃν ἐνδεῖται, καὶ ἐπέμπειν, ὃν ἐπλεόνασκον, ἐξ αὐτῆς
η τῇ νομίσματος ἐποριθμητικῆσι. n. τ. λ. Nec præ-
ter rem observat JO. GEORG. WACHTERUS n),
“Aristotelem, ubi originem & utilitatem numi contem-
platur, primo loco nominare commutationem, ταῦτα
“γνῶν,) deinde pondus, (ταῦθιστὸν,) postremo formam im-
“pressam, (χαρακτήρα,) qua homines a ponderatione li-
“berantur. Etenim auri argenteique summam, pretio
mer-

h) Ζ. 124. i) I. 154. 296. k) B. 106. Ζ. 490. Π. 417.

l) Vid. Dissert. Pracl. Dn. v. Biblioth. ZIERVOGEL de R.
N. P. I. §. III. m) De Republ. lib. I. c. VL n) Archæolog.
Num. cap. III.

mercium respondentem, Græcos prius ponderasse, quam moneta fuerit introducta, præter optimorum testimonia scriptorum, argumento esse possint vel ipsa numorum genera; quippe quæ tantum non omnia a pondere adpellationes sortiuntur. Quo vero tempore pecuniaæ usus, in Græcia, incepit, incertum est, nisi quis accedere velit AELIANO, qui Æglnenses primos monetam signasse memorat o): Πρῶτοι, inquit, νόμισμα ἐκόψαντο, καὶ ἔτενταν ἐκλήθη νόμισμα Ἀργυρεῖον. Quam quidem sententiam suam facit, & peculiari opera confirmare adnititur WACHTERUS p), cuius quædam heic verba exscribere non pigebit. Si, ait, monumenta Græcorum historicæ, quæ vel libris, vel lapidibus, vel ipsis numis continentur, invicem contendamus, baud obscure patebit, primum nummum signatum esse a Phidone, alterum a Lycurgo, tertium ab Alyatte. Sed antequam hoc ostendamus, conspectu temporum nobis opus est, ex quo tanquam proscenio intervalla, quibus principes isti vel a causa Trojæ ejusque cantore Homero, vel a se ipsis, vel a nostra æra distant, inspectare possimus. Utar autem eanone Chronicæ Seldeni, qui cum ex Marmore Chronicæ Academiæ Oxoniensis cinnatus sit, fidem & auctoritatem suam a tutissima temporum mensura accipit.

Period. Jul. Ante Chr.

3505. 1209. Illy excidium.

3807. 907. Homerus floruit.

3819. 895. Phidon Argivorum Rex, numum argenteum percussit in Ægina insula. Hæc WACHTERUS. Sunt autem de primo numorum inventore tot tantaque sententiarum divertia q), ut ἔτενταν τέτων πόρος vix ac ne vix quidem expeditus inveniri possit unquam: certe

Non

o) Nom. I509. lib. XII. c. X. p) Archaeolog. Num. C. IV.
sq. q) Vid. POLL. Onom. l. IX. c. VI. s. 83. M. HOSTI
Histor. R. N. lib. I c. II.

Non nostrum inter eos tantas componere lites.
EQ' ōis γαρ, ut carmen Sophocleum usurpem, μη Φεονω,
συρραιν Φιλω. Quod vero confidentius tradimus, quodque
scopo jam sufficit nostro, id est, tempore THEOPHRA-
STI Eresii, Ηθικῶν Χαρακτήρων auctoris gravissimi, &, si
quis alias, Αττικωτάτες, numeratam pecuniam, apud Græ-
cos, in usu fuisse. Id quod vel hie locus, unus e multis,
infra adducendis, manifeste prodit: Ο ἀπίστος τοιχός τις
ἐσιν, οἷος Φέρων αὐτὸς τὸ ἀγνόεσσον, κατὰ σάδιον ἀριθμεῖν
ποσοῦ ἐσιν. Homo, inquit, diffidens is est, qui, quum pe-
cuniam ipse fert, singulis stadiis numerare solet, quanta
fit. Super antiqua rerum permutatione atque origine nu-
morum hæc breviter præfati, ad institutum illico accedi-
mus, rem puta Græcorum numariam; cuius particulam,
duce THEOPHRASTO nuper laudato, in præsens, bre-
vissima commentatione, pro virili, explanaturis nobis,
ut æquus ac benignus adsis, Eruditæ Lector, qua par est,
veneratione & observantia exoratum Te volumus.

CAPUT PRIUS

Materiam numerorum præcipuum exhibet.

§. I.

Περὶ Χρυσοῦ.

Quemadmodum ex ea præsertim materia, quæ soli-
da, durans & præ ceteris corruptionis foret ex-
pers, numos formare jam diu sveyere gentium
cultiores; ita Græcis etiam sese, hoc in negotio, maxi-
me probarunt Χρυσος, Αργυρος & Χαλκος, Quibus nomi-
nibus interdum Græci Scriptores metallum designant ἄση-
μον ac rude; interdum ἐιργασμένον, elaboratum, quomo-
do de ornamentis, vasculis operibusque inde confectis
accipiunt; interdum denique ἐπισημον, signatum, ita
quidem

VETERUM GRÆCORUM.

7

quidem, ut, absolute positum, de moneta numisque in universum dicatur. Id quod unus, instar omnium, nos edocebit THEOPHRASTUS. Et ille quidem ita r): O ἀλεξανδρεῖος τοῖς ἔσιν, οἷος ἐπὶ ταῖς σκηναῖς (ita legendum potius, quam κλιναῖς,) ἐλθὼν ἴματισμὸν Ἐπτῆσαι εἰς δύο τάλαντα, ἢ τῷ παιδὶ μάχεδαι ἐκ ἔχον χρυσὸν νῦν τῷ αἰολεῖσθε. (Lege cum CASAUBONO εἰς ἔχοντες χρυσὸν εἴ τῷ αἰολεῖσθεν, vel, si mavis, ἢ τῷ παιδὶ μάχεδαι, ἐκ ἔχοντες χρυσὸν αὐτῷ αἰολεῖσθεν.) h. e. Ostentator is est, qui ad tabernas accedens eorum, qui merces venum explicant, vestem sibi ostendit iubeat duorum talentorum, & famulum. s) quod se sine auro & pecunia sequatur, graviter objurget. Eleganter omnino, pro more solito, hic noster mores perstringit παραχαλασθέντες, qui sere omnia in foro venalia licitatur, αντιων προσποιούσθεντες, &, ut DIPHI-LIUS apud POLLUCEM r) dicit, οἷος αγοράζειν πάντα, μηδὲ εἰ δὲ ἔχειν. Unde, ut ingentes simulet opes, acerrime in pedissequum invehitur, quod officii oblitus sui, secum non ferat χρυσὸν u), l. numos. Hunc significatum τῷ χρυσῷ confirmat testimonium POLLUCIS, HOSTO adlegati v): Τὸν ἀγρύπτιον καλεῖται χρηματα τῷ νομίσματος, ὃντες ἢ τὸ χρυσόν. Nec aliam significationem innuunt illinc composita. Sic χρυσώντες dicuntur, apud ATHE-

NÆUM

r) Cap. XXIV. s) Ita potius vertendum, quam puerum; nam, quod ait POLLUX lib. III. c. VIII. f. I. Καλένται δὲ τῇ παιδεσ οὐδέλαπ πάρεσ τοῖς Αττινοῖς, κανῶσι προσβύτεροι. Unde quoque Οἰ Βδομήκονται Gen. XVIII. 3. hec ABRAHAMI verba נְאַלְעָמָר מַעֲלֵב בְּדָךְ transtulerunt μὴ παρέλθω τὸν παῖδα τὸν tamen Cap. XVII. 1. jam dicitur כִּי תִשְׁמַשׁ yeshenim t) Lib. IX. c. VI. f. 81. u) Hoc marii fuisse apud Græcos, ut alios raceam, testatur etiam Corn. Nepos V. 4. 2. Semper eum (Cimonem Atheniensem) pedissequi cum numis sunt secuti. τ) H.R. N. lib. I. c. III.

NÆUM x), servi, pecunia cujusdemum cumquæ generis, emti, & ἀχρεωσ apud PLATONEM y), quibus numeri defunt. Ubi vero dicitur χρυσὸς ἐπισημος apud LUCIANUM, HERODOTUM aliosque, semper intelligitur nummus aureus. Quo vero, respectu argenti, aurum constiterit pretio, seu quæ fuerit ἀγαλογία τῷ χρυσῷ πρὸς τὸν ἀργυρόν, inter Scriptores non convenit. Nec mirum; præsertim quum hæc res ex summorum Principum ac civitatum pendeat arbitrio, qui nunc levius, nunc carius auro pretium constituunt, prout svaserit publicæ rei utilitas, ipsaque auri major vel minor vis. Sic fuit, quum XII argenti partes; fuit, quum XIII, quin & XV, auri unicam valore exæquarunt. Id tamen constat, ut plurimum δεκατίσιον fuisse ad argenti pretium relatum aurum, ut POLLUX z) docet ex auctoritate MENANDRI, qui, quod τάλαντον χρυσίς adpellaverat, mox δεκατάλαντον vocat.

§. II.

Περὶ Αργύρου.

Quo ὁ χρυσός, modo eodem & ὁ Αργυρός s. ἀργυρέων a), fine aliqua adjectione, numos quoescumque significat. Nec aliud voluisse putandus est THEOPHRASTUS noster, quando Cap. V. ita dicit: Οἱ ἀργαροὶ τοιεῖτος τῆς ἔστιν, διὸ τὸ ἀργύριον παρὰ τῷ λαβών ἀποδοκιμάζειν, λιαν μὲν λυπτὸν ἔιναι, (lege cum CASAUBONO: λέγων λυπτὸν ἔιναι, vel λέγων λιαν λυπτὸν ἔιναι,) καὶ ἔτερον (πρὸς ἔτερον μανῦται Idem,) ἄμας ἀπλάττεσθαι. h. e. Rusticus is est, qui acceptam ab aliquo pecuniam, ut nimis tenuem, sollet rejicere, &c., ut alia sibi mutetur, postulare. Et in ru-

sticos

x) Lib. VI. y) De Leg. Lib. III. z) Lib. IX. c. VI. s. 76.

a) Grammatici aliquando sic solent distinguere, ut ἀργυρός ipsam materiam, ἀργύριον numum & ἀργυρέν vasculum, ex argento confectionum, denotet; quod tamen discrimin non constanter observatur.

VETERUM GRÆCORUM.

sticos quidem homines, τῆς ἀργυρογωματῆς Imperitos, hoc optime quadrat; quippe quorum in animis suspicio αἰδονίμης νομομάτος tanta solet insidere, ullo ut modo vix queat evelli. Unde natum est proverbium, apud LUCIANUM, ἀργυρεμβικῶς ἔχετάξει, de illis, qui nondum, ut ajunt, in scirpo invenire sibi videntur. Λυπρὸν CASAUBONUS reddidit tenuie aut nimis asperum, vocis indicaturus ambiguitatem: nos; siquidem res eodem fere redit, in transferendo, seqvuti sumus GESNERUM, qui hanc notam adposuit b): Pecuniam jam acceptam reprobat, dicens, nimis tenuem esse, & simul cum dicto, ipse, (de mensa argentarii) aliam mutat. Ab hoc loco non alienum erit observare, ἀργύριον pro pecunia, semper fere & ubique in numero tantum singulari occurre apud veteres Atticos. Hinc POLLUX c): Τάργυρα, inquit, ἐπὶ τῇ ἀργυρίᾳ σπανίως ἀν τις ἔνεσι παρ' αὐτοῖς. Certe hic noster nusquam ἀργύριο dixit, frequenter ἀργύριον; v. c. cap. XV. ἀπόλαμβάνω ἀργύριον ὁ Φειλόμενον. Cap. XVI. απόλαυσι καὶ τέτο τὸ ἀργύριον. Cap. XVIII. Οτε δεῖ τὸ ἀργύριον ἀποδεῖναι ἐκάστω &c. Quibus locis singulis τὸ ἀργύριον, ἐνικῶς positum, significat πληθυντικᾶς numos ex quocumque metallo. Hinc VARINUS, referente HISTO d), dicit: Αργύριον πᾶν νόμισμα εἴτ' ἐν χαλκῷ, εἴτ' ἐν ἀργύρῳ, εἴτ' ἐν χρυσῷ. Generalem hunc significatum τῇ ἀργυρίᾳ servant inde derivata bene multa. Sic ἀργυρολογεῖν, apud THUCYDIDEM aliosque, est pecuniam colligere; & ἀργυρολόγος, questor, pecuniae colligendæ praefectus, quem CICERO coactorem dixit: ἀργυρωντος, apud EURIPIDEM, mancipium pecunia emtum. Nota denique est ex PLUTARCHO aliisque historia DEMOSTHENIS, qui qvum συνάγχη, angina, se impeditum simularet, quo minus contra Milesios legatos diceret, ex-

B clama-

b) Chrestomath. Gr. X. c. 8. c) Lib. IX. c. VI. s. 89.

d) H. R. N. Lib. I. c. III.

elamavit quispiam, non esse συνεγγύην, sed αἴργυράγχην,
h. e. accepta ab istis pecunia fuisse corruptum. Quæ vox
deinde & in alios cœpit usurpari, non alio sensu atque
illud, apud veteres passim obvium: Bēs ἐπὶ γλωττῇ Βέ-
βηκεν.

§. III.

Περὶ Χαλκοῦ

Quod ante dictum est de auro & argento, idem fe-
re valebit de Χαλκῷ, utpote qui, eumdem in modum,
apud Auctores, pecuniam generatim notat. Nam, quod
ait POLLUX e), Η τῶν πολλῶν καὶ ιδιωτῶν χρῆσις τὸν χαλ-
κὸν τὸ αἴργυρον λέγει κ. τ. ε. Ex Ulpiano LIPSIUS f)
de Romanorum usu idem adfert, quod de Græcis POL-
LUX: Etiam, inquit, aureos nummos æs dicimus. HE-
SYCHIUS item in voce Χαλκός: Τέτο, ait, ἐπὶ τῷ χρυ-
σῷ καὶ αἴργυρος ἔλεγον. & paullo superius: Χαλκολογεῖν, νο-
μίσματα συλλέγειν. Huc facit τὸ ἀχαλκεῖν, pecunia carere,
quod ex LUCILIÆ epigrammate adducit HOSTUS g):

Ἐφεδότε τόδε δόγμα τὸ πάνορφον ἐτις ἀχαλκεῖ,

Μητέτο πεντώ, θεῖς τὸ χιτωνόριον.

Nec ab illis, quæ monimus hisce §V., aliena sunt, quæ
leguntur apud MATTHÆUM X. 9. Μή πτησοδε χρυ-
σοῦ, μηδὲ αἴργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς δύνας ὑμῶν. &
apud MARCUM XII. 41. Εθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει
χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. Act. III. 6. PETRUS petenti
ἀλεπυροῦντι αἴργυρον καὶ χρυσὸν ἐχ. ὑπάρχει μοι. cfr. Cap.
XX. 33. Et frequentatur ἐνικῶς, Attico more, τὸ αἴργυ-
ρον, MATTH. XXV. 18. 27. Eder τε βαλεῖν τὸ αἴργυ-
ρον τοῖς τραπεζῖταις κ. τ. λ. LUC. IX. 3. Act. VIII. 20.
Sed & in plur. numerantur τριεῖνοντα αἴργυρα MATTH.
XXVI. 15. & αἴργυρα invari C. XXVIII. 12. 15.

CAPUT

e) Lib. IX. c. VI. s. 29. f) De Re Num. p. 10. g) H.
R. N. Lib. I. c. III.

CAPUT POSTERIUS

Species numorum, apud THEOPHRASTUM occur-
rentium, sigillatim tractat.

§. I.

Περὶ Τάλαντων.

Tάλαντον, quod απὸ τῆς ταλάντης τὸ βάρος διεριντοῦ, quodque, exigua facta mutatione, talentum Latinū vocant, vox est πολυσημα. Primum quidem, dicto ἐτύμῳ convenienter, libram & lacentem significat, ut in hoc HOMERI versu b):

Καὶ τότε δὴ χρύσεις πατήσῃ ἐτίτανε τάλαντα.

Deinde pondus ipsum, quod libra sustinet; ut apud THEOCRITUM i):

μή μοι χρύσεις τάλαντα.

Em. ἔχειν. Ubi recte SCHOLIOGRAPHUS: Τάλαντα, inquit, τὰ τῷ συγῷ σαδμίζομεν. Quemadmodum vero deinceps nullum fere pondus vel apud Græcos vel Latinos exstitit, quo non aut numerus aliquando fuerit cūsus, aut certa quædam numorum summa significata; ita τάλαντον, τὸ ὑπερβάθμον πᾶν σαδμίζετον, μέτεον EPIPHANIO dictum, in re numaria locum obtinuit facile prineipem: unde non solum σαδμὲς ὄνομα fuisse, sed & ἀριθμὲς, testatur POLLUX k). Hoc autem, ratione habita gentis, aut externum est, utpote Babylonicum, Syrum, Aegyptium, &c. aut Græcum; quod iterum vel Atticum, vel Euboicum, vel Aeginæum, &c. Sed nostrum non est hæc singula percensere. Arctioribus labor noster coeretur limitibus. Satis erit, in præsentia, de talento Attico, utpote præcipuo, & ad quod reliqua facile reduci possint, pauca delibare. Solet hoc vulgo duplex constitui, magnum, cui LXXX, & parvum, cui LX minæ respondeant,

B 2

itidem

b) I. Θ. 69. X. 209. i) Ebd. H. 53. 54. k) L. IX. c.
VI. s. 52 & 54.

itidem Atticæ. Quo autem loco hæc distinctio sit habenda, nos edocet J. F. GRONOVIUS ¹⁾, egregie ostendens, parvum illud talentum, utpote Prisciani figuratum, Græcis antiquis omnino fuisse ignotum; magnumque, solis scriptoribus Latinis sic dictum, non LXXX, sed LX minis constitisse; ita quidem, ut, quod modo talentum magnum, modo Atticum, modo talentum simpliciter, sine aliqua adjectione, vocant, unum sit idemque. Huc pertinent, quæ adfert THEOPHRASTUS Cap. XXIV. Ubi dicitur ostentator (*ὁ ἀλαζῶν*) διηγεῖδαι, ἐν τῇ σιτοδειᾳ, ὡς πλειω ἢ πέντε τάλαντα γένοιστο ἀντα τοῦ σιναλώματος διδόντι τοῖς ἀπόροις τῶν πολιτῶν. Καὶ ἀγγίσαν
δὲ παρεκαθημένων, κελεύσαι θεῖναι τὰς ψήφους, καὶ ποσθυ
εῖτας καθ' ἔξαντος, κατὰ μνᾶν. Καὶ προστιθεῖς πιθανὰ
ἔκαστος τέτων ὄνοματα, ποιῆσαι δέκα τάλαντα. ^{h. e.}
narrare, quemadmodum ipse, in annone caritate, plus
quam talenta quinque largitus egenis civibus impenderit.
Et vero, quum ignoti sibi adsident, jubere, ut ponant cal-
culos, eosque supputent secundum sexcentos homines, quo-
rum singulis data sit mina. Addens vero horum cuique no-
mina probabilia, confidere sumnam decem talentorum. In
explanando hoc loco nobis otium fecit Clar. Mag. ULL-
BERG ^{m)}, ubi hanc etiam adponit notam: Et profecto
videmus, mendacem, ut oportet, probe fuisse memorem.
Siquidem enim Atticum talentum, de quo loquitur ipse A-
theniensis, valebat LX minas, itidem Atticas, necesse erat,
ut X talenta DC minas, scilicet totidem portiones viri-
les contineret: id quod cum definito personarum numero,
summula singulis data egregie convenit. Divide datam
summam DC per LX, & concordare videbis. Απὸ τῆ
ταλάντων, διτάλαντον, quod duo, τριτάλαντον, quod tria,
δεκατάλαντον, quod decem continet talenta. Et denarcæ-

^{λαυτία,}
I. De Pecunia Vet. Lib. III. cap. III. & IV. m) In Diff.
Pbilol. de ERANO, §. II. p. 9.

λαντος, πεντηκονταλαντα, ἑκατονταλαντα &c. pro X,
L. C talentis apud POLLUCEM n), ubi etiam addit:
ράδιον κατὰ τὸ προπεμένον σχῆμα ἀνέσει τε ἡ ἐλαττεῖ.
Porro τὸ ἥμισυ τῆς ταλάντης veteres Græci dicunt ἡμιτά-
λαντον. Et notari quidem meretur modus loquendi gemit-
nus, ne cui, quod sèpius contigit, similitudo utriusque
imponat. Tρία ἡμιτάλαντα constat esse unum talentum
integrum cum altero dimidio; sed τέταρτον ἡμιτάλαντον, duo
talenta integra cum tertio dimidio: τέσσαρος ἡμιτάλαντος,
duo talenta; sed τέταρτον ἡμιτάλαντον, tria talenta cum
dimidio; & sic porro: ita ut ἔνδεια ἡμιτάλαντα &c. Ἐπει-
ταλάντων ὀφειλέτην memorat parabola Christi, MATTH.
XVIII. 24. Similiter in altera parabola numerantur ἐν,
δύο, πέντε τάλαντα, Cap. XXV. 15, sq. Scil. τῆς ἀργυρίου
cujus v. 27 subsequitur mentio.

C. III.

Περὶ Μνᾶς.

Mnᾶ, quam ex Hebræorum ην deducere solent;
quamque Romani minam dicunt, SVIDÆ non immitto-
dicitur τὸ μέγιστον (δηλινότε εἴκοσὸν) τῆς ταλάντης μέρος.
Quemadmodum vero τάλαντον, ita, teste POLLUCE,
ην δὲ ἡ μνᾶ ταῦτα τε ἡ νομιμότερος ὄνομα: non quod nu-
mus fuerit tanti præcile ponderis, sed quod certa potius
pecuniae s. numerorum summa ad pondus illud exigi sve-
verit. Quam autem nos, in præsenti, ante oculos ha-
bemus, mina Attica duplex fuit, una vetus, nova alte-
ra; illa LXXV, hæc vero, per σεισάχθειαν SOLONIS,
C drachmas, itidem Atticas, valebat o), Qua de re
PLU-

n) Lib. IX. c. VI. s. 52. o) Has centum drachmas, ex
instituto SOLONIS, non plus habuisse argenti, quam ante
illum habuerant septuaginta quinque, ostendit GRONO-
VIUS De pecun. ver. lib. II. c. VI.

PLUTARCHUS p) ita loquitur: Εκατόν υπέρ ἀστοῖς δραχμῶν τὴν μνᾶν, πεστερού ἐβδομήνοντα καὶ πέντε δεκαν. Et POLLUX q): Η μνᾶ, inquit, αἱ παρὰ Αθηναῖοις ἐκατὸν εἴκη δραχμαῖς Αττικαῖς, εἴτε καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις τὰς ἐπιχωρίας, δυναμένας πρὸς λόγον τέ παρέ ἐνάσοις ταλαιπώτε, κατὰ τε προσδίππου, καὶ οὐφαιρεσσον. Nec aliam, quam minnam hanc Atticam, intelligit THEOPHRASTUS, ipse Atheniensis, Cap. XXII. ubi dicit: ὁ μικροφιλότημος τοιετός τις ἔπιν, σίος ἀπόδεις (ἀπόδεις mavult CASAUBONUS) μνᾶν αἰργυρία, νανὸν ποιῆσαι ἀπόδεναι. Homo, inquit, frivole laudis cupidus is est, qui minnam argenti soluturus, laborare solet, ut in aspero reddat. Quasi, quod ait GESNERUS r), ipsi e metallis pecunia redeat. Etenim νανὸν nihil aliud heic significat, qnam numos recens percussos, quales vocant asperos SENECA, SVETONIUS, PERSIUS. Unde, qui primus, quod scio, nostrum hunc Svetice loqui docere tentavit, nuperus auctor αἰνάρυπος, haut incommode vertit: Nya och blanka pånningar. Minnam Atticam pariter ac Romanam duodecim cum semisse uncialibus, numis argenteis, quos a loco Joachimicos Vallenses vocant, estimavit HOSTUS s); manifeste prodens, quod etiam confirmat GRONOVIUS t), in re numaria utramque parem haberi. Hinc LIVII u) argenti pondo bina & selibram PLUTARCHUS v) interpretatur δραχμαῖς πεντήνοντα καὶ διανοῖς &, quibus emtos refert DIOGENES LAERTIUS x) tres libros Philolai Pythagorici, centum minas, A. GELLIUS y) decem millia denariorum transfert: quod eodem profus reddit. Restat, ut, quod de ἡμιταλάντῳ diximus, idem moneamus de ἡμιμυαιᾳ. Et veteres, teste SVIDA, τρία ἡμιμυαια vocant

p) In SOLONE. q) Lib. IX. c. VI. f. 86. r) Chrestom. Gr. X. ss. 4. s) H. R. N. L. II. c. X. L. III. c. X. t) De P. V. L. III. c. III. V. u) Lib. XXII. c. 23. v) In Q. Fabio Maximo. x) In vita Plat. Lib. III. y) Noctium Att. L. III. c. 17.

vocant τὸν μίσθιον ἡγεμόνα μνᾶν τετράντα autem ἡγεμόνας,
 duas minas integras cum tertia dimidia. Quæ de re elegans est locus apud PLATONEM z) &, qui adponatur dignus : O δέ μή πειθόμενος, αὐτὸν δέ τοι, οὐ λαζαρίσαντον
 πλέοντα πεντήκοντα ὅχιον δραχμῶν ἐδῆτος χάριν, οὐ μὲν
 μνᾶς, οὐ δέ τριῶν ἡμιμνᾶων, οὐ δέ δυον μνᾶων ubi τρια
 μημέναια intercedunt media unam inter & binas minas.
 Videlicet Græci sésquis vix habent, qua quidem una voce hiē commode iniretur numerus. Hinc DEMOSTHENES a) : Απεγραψόμενον δέ, inquit, πέντε ἡμιμνᾶων ὅχιον
 αὐδεῖσποδα. Sic Attici etiam raro dicere solent ἔκατον ἢ πεντήκοντα μνᾶς, quin potius τριάντα ἡμιμνᾶς, quæ ex-
 stant in Póros XENOPHONTIS & ad hanc rationem alia sunt redigenda. In parabola CHRISTI LUC. XIX.
 13, sq. per μνᾶν, (sc. μίσθιον), πέντε, δέκα μνᾶς, numeratur
 τὸ αργύριον, cuius v. 15 & 23 interseritur mentio.

§. III.

Περὶ Δραχμῶν.

Δραχμὴν dictam esse volunt quasi δραχμὴν, manipu-
 lum, κατὰ αὐτούς συρχίαν, qua litera χ pro γ substitutum,
 απὸ τῆς δραχτρῆς, apprehendere, manu corripere; siqui-
 dem, quos complectitur, sex oboli τὴν δραχμὴν, pugillum
 & manum completere videntur. Unde PLUTARCHUS b) :
 Δραχμὴν, ait, ταῦς ἐξ ὀβολῶν παλεῖσθαι τοσσότον γάρ η
 χεῖρ περιεδράττετο. Quibus haut dissimilia adferit SCHOLASTES THEOCRITI c), quid sibi velint δραχματα
 in re rustica sic exponens : Δράχματα, τὰ πλησέντα τῶν
 σαχῶν τὴν αριστεράν, παρὰ τὸ δραχτρόν Οὗτοι οὐ δραχμὴ,
 η πλησέσσα τὴν χεῖρα τῷ πέμπτῳ. Fuit hæc non modo
 pondus, medicis præsertim Græcis usitatissimum, sed &
 unus ex pondere, quo constitit, trahens adpellationem:

z) De Leg. L. VI. a) In Orat. Illos Ναυπακτῶν. b) In
 Lyssandro. c) Ad Eid. I. 44.

Unde SVIDAS : Δραχμή, inquit, ὁλὴ νομισμάτος ἀρχή
εἰς. Drachma quoque apud Græcos varia deprehenditūz
Alia Attica, alia Corinthia, alia Æginea, quam, ut ait
POLLUX d), μεῖζο τῆς Αττικῆς, (δένε γάρ οὐδὲν Αττι-
κῆς ἴσχυεν,) ἡ Αθηναῖς παχεῖαι δραχμῆν ἐκάλεν, μίσες
τῶν Αγωνιστῶν Αγωνίαν καλεῖν μὴ θέλοντες. Nobis vero
Attica videtur eo notatu dignior, quo constat certius,
Græcos tantum non semper per drachmas Atticas sum-
mam confidere numariam. Unde, qui ex his res Roma-
nas memoriae prodiderunt, moris sui tenaces, non sestier-
tios & denarios, ut fere solent Romani, sed drachmas
Atticas in numeros plerumque referunt: ita tamen, ut
simil indicent haut obscure, quod & ostendit GRONO-
VIUS e), drachmas Atticas & denarios, in re numaria
pari passu ambulare. Nec aliud svadet HOSTUS f), ubi
idem utrius statuit pretium, & denarium dicens, &
drachmam Atticam thaleri Joachimici, cuius modum &
valorem imperialis noster imitatur g), partem esse octa-
vam. Ad hos calculos facile revocari poterunt verba
THEOPHRASTI cap. XII. Ο βδελυφὸς τοιετός τις ἐστιν,
ὅς χρέος ἀποδίδει τριάκοντα μνᾶν, ἔλαττον τέτρας δραχ-
μαῖς αποδίδεται. Impurus s. sordidus is est, qui, debitum
soluturus triginta minarum, minus tamen quatuor drach-
mis reddere solet; i. e. IV drachmas retinere. Et cap.
VII. dicitur homo perdite audax (ὁ ἀπονενημένος) τῆς
δραχμῆς τόκον τεία ἡμιωβόλα τῆς ἡμέρας πεάττεδαι. h. e.
pro usura drachmæ cuiusque tres semiobolos in dies exi-
gere. Technam hic noster notat eorum, qui, ut τόκον
hunc ἄτοκον, scenus hoc horrendum, minore cum invi-
dia, possent exercere, non solebant grandem pecunie
sumam simul uni credere, neque in multis dies. Hi sunt,
quos

d) L. IX. c. VI. s. 76. e) De P. V. L. II. c. VI. f) H. R.
N. L. II. c. VII. g) Vid. Diss. cit. Pracl. Dn, v. Biblioth.
ZIERVOGEL §. XIII.

quos Græci ἄμεροδανεῖσαι & τόκογλύφες non immerito vocant, Latini *toculliones*. Et qvum obolus sexta sit pars draichmæ Atticæ, (quippe quæ, teste POLLUCE *b*), οὐχεῖν ὁ βολὴς έξ, illius criminē, quem Merocles, apud ARISTOTELEM *i*), dixit ad ἐπίτριτον usque τόκον μη δονειζεν, αλλὰ πονηρεύειδαι, genus hoc fœnerandi fodi-
dlissuſ fuisse, nemo non videt. Nec tamen existimandum, singi hæc a THEOPHRASTO, quippe qui παρατεθεα-
μένος έξ αἰρετίας πολῆς τές τε αγαθές τῶν ανθρώπων
καὶ τές Φάντας, ὑπέλαβε δεῖν συγγραψαι, ἀλλὰ ἐκάτεροι ἀν-
τῶν ἐπιτηδεύσιν ἐν τῷ Βιῳ. Licit enim Athenis usitatis-
simus modus usuræ effet, ut pro unaquaque μνᾶ quot-
menib[us] δοσεχμή penderetur *k*), quæ usura centesimæ
respondet Romanorum; non tamen dubium, quin & hi-
næ centesimæ, & ternæ aut quaternæ haut raro exactæ
sint. Nec ulli mirum hoc videbitur, qvum tantum ab-
fuerit, ut illic fœnerandi libidinem ulla coerceret lex,
ut illam potius adprobaret hæc SOLONIS: Τὸ ἀργύριον
σάστιμον έσαι, ἐφ' ὃσον ἀν Βέληται ὁ δανειζεν. h. e. inter-
prete CASAUBONO *l*), *jus esto fœneratori, pecuniam*
suam, quantacumque usura volet, collocare. Huc fa-
ciunt, quæ habet THEOPHRASTUS cap. XI. ubi dici-
tur homo fodiide parcus (οὐ μηρολόγος) δενὸς καὶ ὑπερη-
μερίαν πρᾶξαι, καὶ τόκον τόκον, h. e. Si quis præstituta
die debitum non solverit, pœnam pro mora atque usuram
usuræ exigere. Quem vero hic noster perstringit, usu-
ræ modum, Græci vocant ἀνατοκισμὸν; qvum videlicet
τόκος, statuto tempore non solitus, κεφαλαιῶ f. fortè
accederet, atque sic fœnus patret. Demum paucis ad-
tingere fas erit τῆς δοσεχμῆς τὸ ἥμισυ, quod ἡμίδοσεχμον
vell etiam a tribus, quos complectitur, obolis τριάβολον

C voca-

b) L. IX. c. VI. s. 60. i) Rhetoric. Lib. X. c. X. k)
Dee P. V. Lib. III. c. XIII & XIV. l) Comment. ad
Theopr. Char. p. 190.

RES NUMARIA

vocatur, & quinario Romanorum respondet. Nec pigebit heic observare morem loquendi Græcis usitatissimum, quo τρίτον ἡμιδραχμὸν SVIDAS interpretatur per τὰς βέσι δραχμὰς, HESYCHIUS per τὰς δύο δραχμὰς καὶ τριάβολον, & POLLUX m) per τὰς δύο καὶ ἡμιου δραχμὰς, scilicet duas drachmas integras cum tertia dimidia, quas valore τὰ πέντε ἡμιδραχμα plene & plane aequiparant. Drachmam Græci quoque multiplicabant; e. g. διδραχμὸν, unde milites, duabus drachmis in diem conducti, THUCYDIDI n) sunt διδραχμοὶ ὥπλιται. Et apud MATTHÆUM o) fit mentio eorum, qui προσῆλθον τὰ διδραχμα (sc. νόμισματα) λαμβάνοντες. Τριδραχμοὶ unde ARISTOPHANES p) τριδραχμες τὰς καόδες memorat. Τετραδραχμοὶ. Sic PLATO q): Τὰ μὲν, ait, δημόρες ἔσωνημένα, τὰ δὲ δυοῖν δραχμαῖν, τὰ δὲ τετραδραχμες. Hujus valorem Γλὰυξ adæquat, νόμισμα, quod ait HESYCHIUS, Αθήνης τετραδραχμον. Quo latenter sese refert ARISTOPHANES r), poëta festivissimus, ubi sic loquitur:

Γλαῦκες ὅμας ἐποτ' ἐπιλέψεσι λαυριωτικαι,
Ἄλλ' ἐνοικήστων ἔνδον, ἵγε τε τοῖς βαλαντίοις
Εὐνεοττένεσσι, πακλέψεσι μηρεῖ πέρισσα.

CHRISTUS in parabola Luc. XV. 8, sq. δραχμὴν μιση, δέκα δραχμὰς, numerat. Et τὰ διδραχμα MATTH. l. c. numi sunt duarum drachmarum valore; cuiusmodi sacra fuisse monetam, in usum Levitici cultus colligi solitam, (eamque dimidio respondentem Siclo, quem Exod. XXX. 13. οἱ ἐβδομήκοντα reddunt διδραχμον,) nos monet CHR. SCHOETTGENIUS. Porro duobus διδραχμοis parem fuisse σατῆρα, quem pro sese pariter ac Petro pendit CHRISTUS, ibid. v. 27. (HESYCHIO etiam interprete τετραδραχμον,) inter plerosque harum antiquitatum scriptores convenit.

§. IV.
m) L. IX. c. VI. f. 62. n) Belli Pelop L. III. o) XVII. 24.
p) In Pace. q) In Axiochœ. r) In Avibus.

§. IV.

Περὶ Οβολῶν.

Οβολός, quem & Græcos imitati Latini fecere suum, natales ἀπὸ τῆς ὥβελός, verū, repetere solent etymologi, quod oboli, veruum instar, oblongi initio cuderentur. Qui vero παρὰ τῷ ὥφελῷν, τῇτ' ἔσι, τῷ ἀντεῖ, obolos appellari statuit, ARISTOTELES POLLUCI vindettur συμπέριον κανονοτομεῖν. Obolus octo valet chalcos, teste GRONOVI^s), ducem hac ex parte sequuto POLLUCEM^t), qui, ὁ μέν τοι ὥβολός, ait, ἐπτὼ χαλκὲς ἔρχεται. Τὸ δὲ τῆς ὥβολῆς ἡμισυ dicitur ἡμιωβόλιον, cuius quidem THEOPHRASTUS mentionem facit cap. XI. ubi diciuntur sordide parcus (ὁ μικρολόγος) ἐν τῷ μηνὶ ἡμιωβόλιον ἀπαιτεῖν ἐπὶ τὴν ὄμισσαν vel potius (quod etiam, teste CASAUBONO^u), habet codex manu scriptus Biblioth. Palatinæ,) ἐλάσσων ἐπὶ τὴν ὄμισσαν. h. e. Residuum de mensura pensione obolum tanti facere, ut, vel eius exigendi causa, domum debitoris ipse venire soleat. Sic enim res in propositulo esse videtur. Nec tamen ignoramus, posse hunc locum alla etiam ratione, forsitan haut incommodo, exponi. Ημιωβόλιον interdum etiam multiplicare solent Græci; sic enim ARISTOPHANES^v): Εὐ τῷ σόμαστι, ait, τετμιωβόλιον ἔχων. h. e. τρίας ἡμιωβόλια, ut loquitur THEOPHRASTUS cap. VII. (Τρίας ἡμιωβόλια τῆς ἡμέρας πράττεδαι.) Ubi, quæ quorumdam est opinio, non est, quod rescribatur εἰσπράττεδαι; siquidem veteres & Græci & Latini eleganter simplicium verborum pro compoñitis ἐναλλαγὴν frequentant. Sic πράσσω alias pro ἐνπράσσω, aut pro συμπράσσω. Vide laud. CASAUBONUM. Τετμιωβόλιον valore æquiparat nummus sestertius, utpote qui, teste BUDÆO^x), quartam partem drach-

mæ

^{s)} De P. V. L. III. c. X. ^{t)} Lib. IX. c. VI. l. 65. ^{u)} Comment. ad Theoph. Char. p. 231, ^{v)} In Anagyro. ^{x)} De Aſſe Lib. IV.

mæ valet; drachma vero sex obolos: unde, quod ex ARISTOTELE adducit POLLUX y), δύναται ὁ γεμπός τρία ἡμιωβόλια. i. e. unum obolum integrum cum altero dimidio; quemadmodum τρίτον ἡμιωβόλιον valet duos obolos integros cum tertio dimidio. Præterea, quod observat HOSTUS z), ὥβολοι dicuntur etiam τόνοι, ab usu, quem in ratione solvendæ usure præstare soliti fuerint. Nec ab illo significauerunt vocis abhorrente videtur THEOPHRASTUS cap. VII. ubi dicitur ὁ ἀπογενόμενος καὶ τέσ τόκες (ὥβολες) απὸ τῆς ἐμπολύματος εἰς τὴν γνάθον ἐκλέγειν. h. e. quos ex nundinatione sua conficit, obolos in buccam condere. Quibus in verbis vetus latet mos, quem primus eleganter detexit atque exposuit CASAUBONUS a). Nimirum qui Athenis res in foro venales habebant, hominibus abjectis id moris fuit, ut, præsertim turba stipati emturiens, minutos nummos, ex venditione mercium collectos, statim in os conjicerent. Id quod hic noster vocat εἰς τὴν γνάθον ἐκλέγειν, in buccam colligere s nempe τὸ ἐκλέγειν vicem heic obit τῆς συλλέγειν ή ἐπιλέγειν. Græci Comici sensu eodem dicunt εἰς γνάθον ἐγκάπτειν. Sic ALEXIS ὁ δ' ἔγυαψας τὸ κέρη μὲν τὴν γνάθον, κ. τ. λ. &, quem Atticāν ἐδῶν διδέσκουσιν appellant, ARISTOPHANES:

- - - δραχμὴν μετ' ἑμῖς λαβὼν,
Ελθὼν, διεκεφαλίζετ' ἐν τοῖς ἰχθύσι.
Καὶ ἀπειτ⁴ ἐπέθηκε τρεῖς λοπίδας μοι κερέων.
Καργῶ ἐνέπωψ⁵ ὥβολες γαρ ὠόμην λαβεῖν.

Huc pertinet, quod Idem alias b) refert de Euelpide quodam, qui, quem in ore habebat, obolum devoravit imprudens.

§. V.

y) L. IX. c. VI. s. 87. z) Hist. R. N. Lib. III. c. IV.

a) Comment. cit. p. 194. b) In Avibus.

§. V.

Περὶ χαλκῶν.

Χαλκός, ὃγδος τὸς ὥβολῶν, adpellationem refert materialē acceptam; est enim numulus æreus, cui, teste GR. ONOVIO *c.*, septem λεπτὰ adsignantur. Hos inter χρήματα θεωρεῖ, pecunias theatralis, refert THEOPHRASTUS cap. VII. ubi dicitur homo perdite audax (ἐπονεοντένος) ἐν θάυμασι τὴς χαλκὸς ἐκλέγειν, καὶ μέχεονται τοῖς τὸ σύμβολον φέρεσσι, καὶ προῖκα θεωρεῖν αἰχθον. h. e. in spectaculis ad unumquemque adire, stipemque æreiam exigere; ac, si qui tesseram adferentes, gratis spectare postulaverint, cum illis rixari. Nimis rurunt Græcis antiquitus variū ludi ac spectacula; (θαύματα, θαύματα in quibus quia adhiberi sverunt præstigiæ, (oculos quae ferirent imperitorum, omnia sibi non perspecta mirantium;) adhæsit τῷ θαύματι rei mirande notio. Sic HESYCHIUS commemorat θαύματα, καὶ ὡς θαύματοποιοὶ ἐπιδεκνυται. His in θαύμασι τὸ θαύματα, lucar, δύο videlicet ὥβολῶν *s. 15* χαλκὸς a spectatoribus, postquam horum quisque lessum iverat, ordines obambulando sedentium, exigeabant. (Nempe Athenenses, ut ait DEMOSTHENES *d.*), ἐν δυοῖς ὥβολοις ἑθεώρενται &c., qui non habebant, unde possent θεαταὶ γορόγεν, de æterno duos obolos accipiebant, ut testatur HOSTUS *e.*). Quomodo hic noster dixit, τὸν ἀπονεοντένον χαλκὸς ἐκλέγειν, καθ' ἔνασον παριόντα. Ut autem hominis ingenium simul, ex more suo, depingat, hunc μαχόμενον τοῖς τὸ σύμβολον φέρεσσι introducit. Per σύμβολον vero non, cum D. IFURLANO, Βερρύν νομισμάτιον, ημίτομον νομισματος, quod vocat POLLUX, sed, præeunte CASAUBONO, tesseram intelligimus, ea lege, a præstigiatoribus, datam, ut, qui hanc referrent, gratis spectarent. Pluribus etiam

D locis

*c.) De P. V. Lib. III. c. X. d) Pro Corona. e) Hist.
R. N. L. I. c. VII.*

22 RES NUMARIA VETERUM GRÆCORUM.

locis τῶν χαλκῶν meminit THEOPHRASTUS. Sic cap. XII. dicitur homo sordidus (ὁ Βδελυρός) ἡ, τῶν ἐνρισκομένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν ὀμητῶν δεινὸς ἀπαιτησας τὸ μέρος, κοινὸν ἔιναι Φῆτας τὸν ἐρμῆν. h. e. si quos servi numulos æreos in via invenerint, partem inde sibi exponscere, Mercurium dicens esse communem. Hæc se se referunt ad morem Græcorum veterem, quo, qvum duorum una ambulantium unus, præter spem, in via quid inveniret, alter statim adclamavit: Κονὸς Ερμῆς, commune lucrum, partem rei inventæ sibi his verbis vindicaturus. Unde HESYCHIUS, Konὸs, inquit, Ερμῆς, παρομιώ ἐπὶ τῷ κοινῷ ἐνρισκόντων cuius formulæ meminit & LUCIANUS f). Nec multo aliter loqvuntur Romani. Sic enim SENECA g): Quoties, inquit, aliquid inveni, non exspecto donec dicas, in commune: ipse mihi dico. Quemadmodum denique τὸ τέταρτον τὴν ὀβολὴν f. τὰς δύο χαλκές POLLUX b) διχαλκον, ita THEOPHRASTUS, quos cap. XXIX. τρεῖς vocat χαλκές, cap. XI τρίχαλκον adpellat.

Ex hisce vero, quæ jam in medium breviter adducta sunt, sequens confici poterit

T A B E L L A.

Tάλαντον.	Μγᾶ.	Δραχμή.	Οβολὸς.	Χαλκός.	Imperial.
I.	60.	600.	36000.	288000.	750.
I.	100.	600.	4800.	12 $\frac{1}{2}$.	
I.	6.	6.	48.	$\frac{1}{6}$.	
I.	8.	8.	$\frac{1}{48}$.		
I.			$\frac{1}{384}$.		

Sed manum de tabula.

יְהִי שָׁם

מִכּוֹרֶךָ מִעֵדָה וְעַד עֲוָלָם:

f) In Varis. g) Epist. 129. b) Lib. IX. c. VI. l. 65.

